

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Feladó szerkesztő: Dr. Kise Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Némán türtek.

Makó, okt. 14.

A vármegye törvényhatósági bizottságának munkapárti része ma 28 szótöbbséggel bizalmat szállított a Tisza-kormányra. Ennek a kormányra, amelyről minden nap újabb és újabb panamak derülnek ki. Olyan förtelmes dolgok, melyekre tisztességes ember még általában sem tud orcapírulás nélkül gondolni. Nagy tehát most az öröm a munkapárti berkekben. Ebből az esetből a főispán és hűséges csallósaai tőkét kovácsolva, jelenteni fogják Tiszának: az ellenzéki Csanádvármegye a kormány lábait elöli fekszik. Hogy miképpen jött létre ez a többség a conservatív hajlandóságu virilisekből, be rendelt jegyzőkből, megfélemlített tisztviselőkből azzal most nem foglalkozunk.

Ennek a mai gyászos estnek más hübnere van. A munkapártiak kushadtak.

Az ellenzék vezérszónoka ráolvasta a kormányra mindazokat a nagyobb bűnöket, amelyek más államokban, ahol a politikai és közélet nem korrump, egy napig is lehetetlennek lennének, hogy a kormány tagjai továbbra is ott terpeszkedjenek a bársony székekben. Rájok olvasta, hogy erkölcs-telen alapon állanak, ellopott közpénzekből toborzódtak össze, törvényt szegnek, közszabadságokat koboznak el, minden valójuk, egész existenciájuk bűn és förtelem. És mindezekre a vádakra a munkapártiak nem volt egy szava sem. Hallgattak némán és szavaztak. Ez volt a kötelességük. Szavazni. Ezért rendelték be őket. Az ország minden részéből. Szavazotta had minden meggyőződés nélkül, talán érdekből, talán mert rájuk parancsoltak. Nekik minden mindegy. Ha holnap Pityi Palkó lesz a kormányelnök, annak is bizalmat liferálnak. És azután elmennek. Másért nem is jönnek el soha, csak ilyen alkalommal. El jönnek olyanok, akiket sohase lehet itt látni. Eljönnek egy kis főispáni levélkére, egy telefon üzenetre s azután a vármegye többi dolgait bánja a kő. Hallgatnak és szavaznak. Ez a többség azt is megszávná, hogy az országot olvasszák be örökös tartománynak Ausztriába.

Szavazó gépek. Főispáni dróton rángatott bábuk. Nem is csinálnak titkot belőle, nem is rejtik megukat, csak szavaznak, szavaznak, szavaznak rogyásig.

Ennek a győzelemnek nem nagyon örülhetnek a munkapártiak. Csufos kudarc biz ez. Szinte gyáva megfutamodás. Ebből az esetből is kitétszik, hogy a lelkiismeretlen, érdekhajhászó, meggyőződés nélküli embereket meggyőzni nem lehet. Minden szó falra hán t borsó. Bánt pártolnak, hallgatnak, kushadnak, de szavazni, szavaznak.

Jaj annak az országnak, amelyiknek ilyen a kormánya és amelyiknek ilyen a többsége.

Hogyan szállítja a megye a bizalmat.

Pyrrhusi győzelem — csendes résztvétel.

Közgyűlést tartott ma délelőtt Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága. Az őszi évnegyedes rendes közgyűlés volt. E közgyűlésen már Markovits Manó dr., az új főispán elnökölt.

Látogatott, nagyon népes volt a vármegyének mai közgyűlése. A tárgysorozat egy pontja miatt megjelent a munkapárt minden tagja, sok, a vármegyével függő viszonyban álló és a vármegyei létét biztosító ember mind megjelent. Nem is lehetett nekik elmaradni, mert hát az a pressió, mely a mai romlott kormányzati rendszert jellemzi, meg van, sőt erősen él a vármegye kormányzati rendszerében. E pressió hatásának kell betudni azt, hogy a mai közgyűlésre teljes számmal vonult fel a munkapárt és szavazott közlők sok jobb meggyőződése ellenére, amint az alábbi írásunkból ki fog tűnni.

A tárgysorozatnak az az egy pontja, mely miatt messze földről is el kellett jönni egyeseknek, nem volt más, mint az, hogy a vármegye kormánya bizalmat akart szabítani a kormányra, mely az óriási pressió, a parolázás folytán sikerült, de ez aztán igazi Pyrrhusi győzelem, melyre ha Tisza látta volna, hogy mint készülnek azok a bizalmi nyilatkozatok, melyekkel

ő most minden áron támogatni igyekszik ingadozó süppedékeny alapokon nyugvó pozícióját, akként kiáltott volna talán fel, mint a magyarok történelméből ismert török hadvezér, ki egyik győzelme után így kiáltott fel: hogy „*ellenségeimnek kívánok ilyen győzelmet!*”.

Arról volt szó, hogy a vármegye bizalmat szavazzon Tiszának, illetve a mai kormányra. Az állandó választmány, melyben azok vannak többségben, kiknek kötelességük hívek maradni a mindenkori kormányhoz, de meg ezt parancsolja a saját érdekük is — javasolta a bizalom szállítást. Tényleg szállításnak kell nevezni, mert ma ez nem más, mint *árucikk*, melynek ára a függőség, egyéni érdek, korrump állapotokból felsarjadó hitvány megnyilatkozás.

Mikor a vármegye főjegyzője előterjesztette az állandó választmány ekként megvilágított határozati javaslatát, a függetlenségi párt nevében Justh János dr. emelkedett fel szólásra és elmondotta mindazon vádakát, melyek a mai kormányra jogerős bírói ítélettel meg vannak pecsételve.

Justh János szavaira megdöbben a munkapárti többség és azt lehetett várni, hogy a munkapártból feláll valaki és védelmébe veszi Tiszát és kormányát, melyet Justh János lelki igaz meggyőződéséből, de igazságosan úgy meghurcolt, mi e nemben ritkaság számba megy. Az egész munkapártban nem akadt egyetlen ember sem, ki felállt volna és egy két enyhítő szót mondott volna a vádlott érdekében. Annak a vádlottnak érdekében, kit bizalmi nyilatkozattal flastroztak be néhány perc múlva.

A magyar judikatúra az apagyilkos részére védőt rendel ki, hogy az egy-két jó szót hozzon fel a bírak előtt a vádlott érdekében. A politikai élet harcaiban felhozott vádakkal szemben minden elvi alapon nyugvó, tehát *becsületos* úgynél önként jelentkeznek védők. Nem kell őket hivatalból kirendelni. Ma azokkal a vádakkal szemben, melyeket, Justh János a kormányra elmondott nem akadt Csanádvármegye munkapárti falanxából egyetlen védő sem, mert mindnyájan érezték, hogy a Tisza-kormányt nem lehet védeni, csak vak eszköz-

ként szavazó tömeg lesz belőlök, melynek nincs más kötelessége csak szavazni.

Ugy látszik, hogy számosan vannak már a munkapárt tagjai közül is olyanok, kik belájják a kormányzat ellen felhozott konkrét vádak igazságát, de a hivatali pressió, a függőség és egyéni érdekeik megóvása miatt haboznak szólani. Ingadoznak, mint a nádszál, de azért szavazni szavaznak, mert „*muszáj!*”. Így volt ez a mai meggyűlésen is, bár meg tudnók a munkapárt tagjai közül számosat jelölni olyat, kiknek szavuk máskor döntő határu szokott lenni, ma belátva a politikai helyzet tarthatatlanságát — tartózkodtak a szavazástól. A bizalom szállítás azért csak sikerült, mert numerikusan többségben voltak. 70 bizottsági tag szavazott az állandó választmány határozata és 53 Justh János dr. azon indítványa mellett, hogy a vármegye bizalmatlanságot szavazzon a kormányra.

A vármegye mai politikai küzdelméről az alábbi tudósításunk számol be.

Mikor a vármegye főjegyzője előterjesztette a Tiszák iránti bizalmat magában foglaló határozati javaslatot, akkor Justh János ezzel szemben a következő javaslatot terjesztette elő:

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága tudomásul veszi gróf Tisza Istvának m. kir. miniszterelnökké történt kinevezését. Egyszersmind azonban kijelenti, hogy gróf Tisza Istvának sem egyénisége, sem politikája iránt bizalommal nem viseltetik, mert minden egyéni eltekintve az ő erőszakos politikáját és egyéniségét tartja legkevésbé alkalmasnak a normális parlamenti kormányzat helyreállítására.

Justh János rövid, de minden szavában igaz és becsületos indítványát a következő hatalmas beszéddel indokolta meg:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A jelenlegi kormány ellen bizalmatlansági okaink oly számosak és oly súlyosak, hogy azokat mind egy törvényhatósági bizottsági ülésen rövid felszólalásom keretében fel nem sorolhatom, hanem midőn indítványomat megindokolom, egyedül arra

Bátorkodunk t. közönségnek tudomására adni, hogy

MOTOROS FAVÁGÓT

szereztünk be. Házhoz megyünk felválni 1 öltől kezdve bármely mennyiséget előnyös áron. Tőlünk vett fánál kedvezményes felvágás.

☒ Telefon 35. ☒

Tisztelettel Tóth és König.

fogok szorítkozni, hogy felsoroljam azon fő és legsúlyosabb okokat, amelyek lehetlenné teszik, hogy a jelenlegi kormány szemben — bármikor is — bizalommal viseltessenek.

Tekintetes törvényhatósági bizottság. A jelenlegi kormányelnök hivatalba lépése alkalmával a képviselőházban vagy a munkapárt értekezletén — ami a mai viszonyok közt teljesen egyre megy — elmondott beszédében hivatalbeli elődjével szemben úgy erkölcsileg, mint politikailag teljesen zsoldárának mondotta magát. Erről a hivatalbeli elődről pedig a függ. magyar szakbiróság megállapította, hogy vele szemben nem képezem becsületsértést sem rágalmozást az a kitétel, hogy ő Európa legnagyobb panamistája.

Nem képez vele sem rágalmozást, sem becsületsértést, mert a bíróság a kihallgatott tanúk vallomásaiból a bemutatott okiratokból kétségtelenül megállapította, hogy hiv. előd ur több milliót ahelyett, hogy rendeltetési helyére az állampénztárba juttatott volna, a maga és párja számára választási költségeket használta fel, — vagyis ezeket a nagy összegeket arra használta fel, hogy azok segítségével a maga számára pártot teremtve a hatalmat magának biztosítsa.

Nos hát tek. t. h. biz! A mostani kormányelnök ur ezzel az előddel azonosította magát említett beszédében. S nemcsak szóval azonosította magát vele, hanem ahelyett, hogy első dolga lett volna a jelenlegi képviselőházat feloszlatni, mint a melyről a bíróság is megállapította, hogy annak többsége bűnös uton szerzett pénz felhasználásával, tehát a valódi nemzeti akarat meghamisításával jutott mandátumhoz, mondott ezt a házat nemcsak hogy fel nem oszlatta, hanem elődje által elkövetett panamának gyümölcseit élvezte, amikor erre a bűnös pénzmanipulációkkal létrehozott többségre támaszkodva kormányoz. Nem viseltethetik reményem ennek a törvényhatósági bizottságnak többsége sem bizalommal az olyan kormány iránt, amelynek feje a bíróság által is Európa legnagyobb panamistájának bélyegzett elődjével nemcsak teljesen solidárisnak vallotta magát, hanem még az elődje által elkövetett panamának hasznát tulajdonképpen ő élvezte.

És erre a bűnös uton szerzett pénzzel összeszedett többségre támaszkodva vajjon milyen tevékenységet fejt ki a jelenlegi kormány, talán nemzeti irányban működik, iparkodik-e önálló nemzeti létünket bármily irányban minél jobban kidomborítani? — Vagy talán nagyobb arányban — alapít új iskolákat, hogy ezáltal egyrészt a magyarosodást emelje, másrészt lehetőleg redukálja az irni, olvasni nem tudóknak országunkban sajnos még most is nagy százalékát? Vagy végül nagy gazdasági tevékenységet fejt ki, hogy azáltal új kereseti forrásokat nyitva a megélhetést könnyíti meg ebben a túl magas adók, rossz pénzügyi helyzet s a nagy gazdasági csapások által agyonnyaragott hazában. Nem, tek. törv. bizottság ez a kormány s ez a többség mindent nem teszi. Az ő tevékenységük kimerül abban, hogy a hadsereg molochja által kívánt újabb és újabb anyagi és emberáldozatokat letagadva, azután annál nagyobb készséggel, — minden nemzeti irányu fejlődés kikötése nélkül megszavazzák, azután, hogy gazdasági

tevékenységet is fejtsenek ki, a katonai terhek viselhetése végett újabb és újabb kölcsönök után futkosnak, melyeket az ország nem lévén konsolidált állapotok között oly súlyos feltételek között kapnak meg, hogy ezeknek terhét nemcsak a jelenleg élő, hanem a később utáunk jövő generációk is nyögni fogják.

Ami idejűk ezenkívül fennmaradt, azt sem az ország javának előmozdítására fordítják, hanem egyedül és kizárólag azzal foglalkoznak, hogy saját párturalmaikat, saját hatalmukat minél jobban megerősítsék és lehetőleg az idők végtelenségéig biztosítsák. Nem volt elég nekik e célra az, hogy részint törvényellenesen hozott házaszabályokkal, részint pedig a képviselőházba szabadított vagdalkozó katonákkal az ellenzéket a képviselőházban elémították, illetve lehetlenné tették, hogy az ellenzék a képviselőházban hivatását teljesítse, az ellenvéleményt nemcsak a képviselőházban, hanem az országban is mesterségesen erőszakos eszközökkel akarják elfojtani. Nem kívánok itt erőszakos képviselőválasztásaira hivatkozni, arról a helyről többször is beszélt, hanem hivatkozni kívánok arra, hogy törvényekkel kívánják a gyűlékezési jogot lehetlenné tenni, megnyirbálják a sajtószabadságot, úgy hogy ma-holnap ott fognak tartani, hogy gyűlést kizárólag a kormány érdekében fognak engedélyezni és csak oly lapokat fognak megtűrti, amelyek természetesen jó pénzért a kormánytól csak dícsőhymusokat zengetnek.

A kormány politikája iránti bizalmról lévén szó, nem hagyhatom szó nélkül ez alkalommal sem, hogy még a Lukács kormány által beterjesztett és a munkapárti képviselőházzal elfogadott választási törvények amely a jelenlegi választási törvényvel szemben nemhogy halálúat, hanem sok tekintetben még visszaesést mutat, értelmi szerzője a mostani miniszterelnök volt. Ezen választási törvény ellen illetve az általános egyenlő titkos választói jog érdekében a törvényhatósági bizottság több ízben fölirt a képviselőházhoz. Nem viseltethetik tehát bizalommal oly kormány iránt, amelynek feje a tek. törvényhatósági bizottság által kitarotán követelt választójoggal homlokegyenest ellenkező választójogi törvények értelmi szerzője.

De tekintetes törvényhatósági bizottság. Folyó évi tavaszi közgyűlésünkön egyhangú határozattal fölirtunk a képviselőházhoz a közigazgatás átalamosítása ellen is. Nem képelem, hogy e féléstendő alatt meggyebizottságunk többsége ebben a fontos kérdésben nézetét megváltoztatta volna, pedig megváltoztatta nézetét akkor, ha az állandó választmánynak tárgyalás alatt levő indítványt fogadja el, mert hiszen köztudomású, hogy a jelenlegi kormány a meggyebet államosítani akarja, nem tűrhetem azt sem, hogy vannak egyes törvényhatósági tisztviselők, akik függetlenségük — tudatában a kormánnyal ellentétes politikai nézeteket mernek vallani, ami a Tiszakormány szemében halálos véték, mert hiszen szerintük a jó tisztviselőnek első és fő kötelessége, hogy a kormánynak jó kortese legyen.

Azt hiszem tek. törvényhatósági bizottság, hogy ha összes többi indokaim nem is találnának a tekintetes törvényhatósági bizottság többségében méltánylásra ez az egy indok egymagában elegendő, hogy a jelenlegi kormánnyal szemben bizalmatlanok legyünk, mert hiszen

mindnyájunk férfias önérzete megkívánja, hogy féltv elött nyilvánított nézetünk mellett e fontos kérdésben tántoríthatatlanul megmaradjunk, már pedig ha a kormány iránt bizalmunkat nyilvánítjuk, ez azt jelenti, hogy férfias önérzetünkről teljesen megfeledkezve a kormány akarata előtt meghunyászkodva, mondhatnám megálázkodva e kérdésben kiforrott véleményünket megváltoztatjuk.

Tekintetes törvényhatósági bizottság. Nem hagyhatom szó nélkül, mely az állandó választmány javaslatának e vármegyében mindeztideig szokatlanul bizantikus szövegalkú hangját.

Valóságos dícsőhymusokat zeng az állandó választmánynak javaslata azon férfiurol, aki szerintem nemcsak hogy nem képes belpolitikánkban rendet teremteni, hanem az ő egyénisége legkevésbé alkalmas, mert hiszen eme zavarok legnagyobb részének előidézője épen az ő erőszakos egyénisége és politikája volt. Kiemeli ezen indítvány, hogy a mostani kormányelnöktől várja a nehéz külpolitikai helyzet megjavulását is. Hát ezt csak várja Tisza Istvántól az állandó választmány. Ugy látszik ebben a választmányban nem tudják, hogy a jelenlegi külügyminiszter balkáni kudarcainak Tisza István nemcsak mint miniszterelnök és a parlamenti többség vezére volt a részese, hanem országvilág előtt dokumentálta azt, hogy neki a külpolitikában is két balkeze van.

A balkáni háborúk idején a képviselőházban elmondott nagy garral hirdetett beszédje által ő maga is blamirozta magát s a monarchia külpolitikáját országvilág előtt nevetőssé tette.

Tekintetes törvényhatósági bizottság. A külpolitikában kudarc és komikom a belpolitikában erőszak. parlamenten kívüli állapot s az őriási katonai terhek által is fokozott nyomor ez Tisza István politikájának a gyümölcse. Kétségtelenül kelene eszünk hazánk mostani állapotát tekintve, nemzetünk jövője iránt. De hála Istennek az erőszak uralma soha nem tarthat, a kormány hatalmi tobzódásában a haladó kor szemlével annyira ellenkező ténykedést fejt ki, hogy működése okvetlenül magában hordja bukásának csiráit. Remélem, hogy e bukás még oly időben következik be, mikor a jelenlegi felvilágított modern új kormányzat erős kézzel kiirthatja azokat amelyeket a jelenlegi kormány és többség hazánk alkotmányán és nemzetünk életképességén ejtett. Kérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy nemzeti jólétünk érdekében sietesse a jelenlegi rendszer bukásának folyamatát és férfias önérzettel az állandó választmány javaslatát elvetve fogadja el benyújtott bizalmatlansági határozati javaslatomat.

Justh János beszéde után néma csend következett és kezdetét vette a szavazás.

Justh János indítványára szavaztak:

Dr. Mogyorósy Elek, Filbergár András, Dr. Kolonics József, Krausz Herman, Justh Gyula, Mágori József, Molnár Albert, K. Szabó József, Doktor Lajos, Kenéz István, Párnoki András, Sojnóczky István, Halkai Ferenc, Forgács Lajos, Könyves Sámuel, Elek Lajos, Mikuska Imre, Miklós István, Mansheinn Salamon, Farkas András, Baur József, Fodor István, Faragó András, Dr. Dózsa Imre, Krispin Mihály, Toposy László, Vörös Sámuel, Teltsch Adolf, Mágori

Sámuel, Justh János, Zimbóri Péter, Oszlár Gergely, Nádházi Bertalan, Vertán Etele, Pugly János, Szilvássy Alajos, Lukács Imre, Szücs József, Dr. Stencky József, Pintér Miklós, Baner János, Lung Pára, Veres Sándor, Cz. Kiss Imre, Fúrge Mihály, Gulácsi József, Szentpéteri István, Marsi István, Jorgovits Demeter, Dr. Kiss Pál. Az állandó választmány határozati javaslata mellett szavaztak: Cukor László, Dr. Dózsa Simon, Balku Gyula, Liblovan György, Telbisz Otmár, Pollák Sándor, Langó Ferenc, Sóki Mihály, Kovács Dezső, ifj. Návay Géza, Major György, Erchard Vilmos, Borán Imre, Gallért Béla, Nágel Henrik, Szirbik Sándor, Návay Tamás, Lengyel János, Szöllő György, Urbán Páter, Jakabffy Zoltán, Tókey János, Návay Géza, Biró Albert, Leipnik Ignác, Angster Jenő, Istók Barnabás, Sebasztián István, Révész Oszkár, Lukács Béla, Veréb János, Jankovich Lőrinc, Hoffman János, Kaysar Lajos, Vajda Zsigmond, Polizer Ignác, Szántó István, Vincs János, Kiss Vilmos, Breisach Béla, Frankó János, Nicsoviits Jenő, Lukács Zoltán, Lukács Gyula, Huszihkk Lajos, Weirich Lajos, Galambos Ignác, Vajda Jenő, Sztójka Kálmán, Nágel Vilmos, Vertán István, Mező János, Dr. Busk Adolf, Vertán Endre, Zelenák István, Saguly János, Garay István, Ováli Károly, Hegedűs Pál, Breuer Zoltán, Kardos József, Dr. Demkó Pál, Sümegi Dezső, Hervey István, Tarnay Ivor, Montág Sándor, Horák Uros, Madzsar Gusztáv, Bánffy József.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár október 15. Szerda Róm kath. Kornél e. Protestáns Kornél Gör. kol. október 1. Nap kél 5 óra 5percorok, nyugszak 5 óra 46 percor.

Időjárás. A budapesti meteorologiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Százaz idő várható, gyöngye éjjeli fagygyal. Sürgönyprognózis: Éjszakaon éjjeli fagy. Százaz. Déli hőmérséklet: 12-2 C

Meghívó.

A megyebizottságnak függetlenségi és 48 as párthoz tartozó tagjai tisztelettel kéreinek, hogy a vármegyének holnap szerdán délelőtt 10 órakor tartandó folytatólagos közgyűlésén mulhatatlanul megjenni sziveskedjenek.

A közigazgatási bizottság új tagjai. Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén választott öt tagot a közigazgatási bizottságra azok helyett, kiknek megbízása ez év végén lejár, megválasztottak Návay Tamás, Meskló Sándor, dr. Schaller József, dr. Demkó Pál, és dr. Nagy Károly.

— **A vármegye pótadói.** A vármegye minden évben pótadokat szokott megszavazni a vármegye háztartás különféle kiadásainak fedezésére. E pótadók megszavazása ellen a függetlenségi és 48-as párt nem górdított eddigelé sem-

Nagyobb mennyiségű

KELETI SZŐNYEGEIM

érkeztek, melyeket jutányos áron adok el.

Tisztelettel NEUMANN ZSIGMOND.

miféle akadályt. A vármegye alispánja az 1912. évi LIX. törvények alapján 2 percent pótdó megszavazására vonatkozólag tett előterjesztést a vármegyei nyugdíjalap folyó kiadásainak és külön nyugdíjalap növelésére pedig egy negyed százalék pótdó megszavazása iránt tett előterjesztést. E pótdók megszavazása ellen Justh Gyula állást foglalt, mert az 1912. évi LIX. törvényt Justh Gyula el nem ismeri, mert azt a képviselőház a függelenségi párt kizárásával törvénytelenül hozta. Ennek alapján a vármegye függelenségi és 48-as párt ezt a két pótdót Justh Gyula indílványa folytán nem szavazta meg. A többi pótdók megszavazása ellen az ellenzék most sem támasztott akadályt, de törvénytelen alapon beállított pótdót nem szavazhatott meg. A törvényhatóság a jegyzői nyugdíjalap kiadásainak fedezésére háromnegyed a közművelődési alap javára 1, a kórházépítési költségek törlesztésére háromnegyed, a községi munkássági alapok megsegélyezésére egykedvet, az inas költségek törlesztésére egy negyed, az elhagyottá nyilvánított gyermekek eltartrási költségeire egy százalék megyei pótdót szavazott meg.

— Elérkezett a fűtés ideje. Az év mostoha időjárása után szeptember hó utolsó néhány napja és október hó eleje mintha szünetelték volna július és augusztus félties zordonságát, mintegy megemberelték magukat és verőfényes, időjárás. Már azt hitték az emberek, hogy nem következik el a mogorva ősz. De tévedés: volt ez. Itt van az ősz. Hűvös fuvalmán egy pár éjjel megváltozott a fák levelének zöld színe. Megbámultak, mert megcsipte őket az éjjei hideg, az ősz előhírnöke: a dér. Megkezdett az ősz egy más kifejezője is: a szitáló hűvös eső. Az ember didereg az utcákon; mindenki téli kabátot öltött és fűtőlakásokat azzal a drága fűtőanyaggal, melyet Makón egy titokzatos kartel alapján méreg drágán adjak a fauzsorásai.

— Közgyűlési epód. A mungók tömeghatalmát érezve, a vármegyei közgyűlésen ortályolt, nagy hangon, egy nagyszakáru zsidó: Blau Izsák. Szidta az ellenzéket. Mellé simulva állott kéjes mosollyal Angster Jenő a mindenkor hatalmpárti zsidóbarát. Egy függetlenségi polgar megakartta Blau ur karatylolását és célarányosan a következőket mondotta Blauinak.

— Ugyan ne politizáljon! Okosabban tenné, ha gondolkodna afelett, vajjon jó menhelyet találna-e a mungók szárnya alatt, amikor azt kiabálnák: „űsd a zsidót!“ Azután meg érdeklődik aziránt a közvetlen tőzsomszédságában, hogy ki írta a „Maros“ legutóbbi számában „x“ alatt, hogy a kievi vérvádnak létjogosultsága van és a vérvádak alaposak. Erről gondolkozik Balu ur!

— Észszerű következtetés. A mungópárt nagy gerral hirdetti, hogy az új főispán mennyi fényes, zsinóros dolmánnyal vonult fel a vármegyeházára. Beállít a közgyűlésre egy magyar azt kérdi:

— Ugye, az ott az új főispán, aki olyan peckesen áll a nagy szék háta mögött fényes diszes ruhában?

— Ez a megyei nagyság a főispáni hajdu volt. Idegen ember. Közülünk ilyen nem telik. Tény,

hogy arcélben van valami hasonlatosság.

— Világok csodáltja. Öt világrész csodája Psylander Valdemár hírneves színész csodás alakításait, melyeket a világ leghíresebb mozgósínházaiban lehet látni. Psylander a leghíresebb moziszínész aki csak valaha létezett. Minden egyes fellépésért nehéz ezeket fizetnek a nagy művészek. Igazán dicséret illeti a makói Uránia s inház igazgatóságát, hogy bár áldozatok árán, de mégis lehetővé tette a makói közönségnek, hogy Psylander művészetében gyönyörködjen. szerda, csütörtök. Ezen a két estén csupa Psylander kép lesz látható az Urániában, aki szereti a szépet az nem fogja elmulasztani, hogy gyönyörködjen a csodálatosan szép képekben.

— Tüzeset. Az éjjel kigyulladt Papp Gusztáv mezőkövácsházi gazdálkodónak egy kazal lucernája és teljesen elégett. A kár 1980 korona, mely biztosításból megtérül. A tűz okát még nem sikerült megállapítani.

— Tolvaj kocsis. Fodor Pál dombegyházi lajos, mint kocsis szolgált Schéger Antalnál, hol egy éjjel behatolt gazdája lakásába, honnan ellopott egy ládát, melyben ruhanemű és 27 korona készpénz volt. Schéger jelentést tett a csendőrségen, kik a tettest, csakhamar lehozták Fodor Pál személyében, ki ellen megindították a per miatt az eljárást.

— A talált tárgyakat nem adta vissza. Németh József kisraiosi ember a munkából ment hazafelé, mikor az országuton talált egy esernyőt és egy utaskatlyt melyről jól tudta, hogy azok Balos Antal aradi tisztviselő tulajdonát képezik, ki Kisiratoson azokat vadászati közben vesztette el. A szemtanúk vallomása alapján csakhamar rájött a csendőség arra, hogy a talált tárgyakat Németh József tulajdonította el miert is elvett azokat jogtalan elmulasztása miatt az eljárást megindították.

— Legfinomabb, elszármíthatatlan francia „Mm“ férfi gummi övszer 1 tucza 2 korona 50 fillér, 2 tucza 4 korona 50 fillér, 3 tucza 6 korona. Po tó 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Köfaragó-utca 7. Diszkrét széküldés.

Kávéházi jelenet.

Az életből ellesve.

Történik az „Othon“ kávéház földszinjén, éjjel 12 óra felé. — A három lépcsős emeleti szeparéban óriási füst, óriásibb zsvaj, bőjt utáni illat, sok ember és tombola.

Lenn a kávéházban nagy fény, még nagyobb frisség, éjjel felé járó hangulat, ami azt jelenti, hogy a kaszirnő hangja hangosabb és beszéde szaporabb. Enyelgése biztatóbb.

Egyetlen asztaltársaság élénk. A makói ugynevezett hírlapirodalom képviselői öten vagy hatan vannak, de egy még hiányzik. Ez a legsikerültebb gyerek — a remek Laci talán még sohasem irt, de vagy tíz éve szerkesztő. Sok fergeteg látott és saját bevallása szerint megszuot már nagynál nagyobb vizeket.

A másikat az ujságírásra előkelő származása praedestinálja. Ez alapon született szerkesztőinasévek nélkül.

— A harmadik viharedzett ujságíró és erkölcsbíró, előnyös tulajdonsá-

ga, hogy szereti a barátait feldicsérni? — A negyediknek elsőrangú riporttehetsége van. A szímatot csápszerű bajusza végzi. Majdnem mindig „toloncuton“ van. És így tovább.

A társalgás: — Kaszirnő: Igenis két tojásból rántottát kérek, azután zsárdinettát. Én így szoktam.

— Az ujdonszült szerkesztő: Sokkát és császárhúst kérek. Miért nincs itt Purcsi? Egy pár Fráter nótát akarok elbaritonozni. Két fokingot is kérek. A férfi szépség most lép be. A Fráter énekes szerkesztő ijedten szól oda a pincérnek.

— Jézus, itt a gazdám. Az Istenért ne hozza a szalonnát. Inkább egy adag libamájat és libatőpörtöt. A viláért sem akarnám a gazdám feldűhösíteni. Pláne jomkipur estéjén.

Ezalatt előhozza a pincér a libamájat és tőpörtöt.

A sikerült gyerek: Jó estét fiam: (meglátja az ételt). Mi az, maga eféle ételeket rendel nyilt kávéházban. Igazán hallatlan. Kompromittolja a lapunkat. Különben nem csodálom. Az arborendezése után más nem is várható. Hiába, érteni kell ahhoz, hogy urat mutassunk...

— De főnök ur...

— Kérem ne szőljön közbe. Menj a libamájával a Manóba, (ardon ez most rossz kifejezés). Hogy ehet illet nyilvánosan, mikor velem egy szerkesztőségben dolgozik. Nézze fiam: Nagy politikai küzdelmeket élünk. A mi jelszavunk az elvűség és az uri tempó. Ez az én második énem és akik az én szolgálatomban vannak, azoktól is elvárom mindezeket.

— Bocsánat kedves gazdám, majd megpróbálom. Igyekezem önt követni. De egyebár nem haragszik.

— Fiam most ez egyszer meg bocsátok és mint muzsa homlokodon csókolom egytémadadás formájában. Csak szigoruan írja meg. Sok ellenzék és Justh szidás legyen benne. Így kell megmarkoviczkázni a felettesek kegyét.

— Köszönöm a csókot és kérem kedves gazdám, hogy előnyösen beszebojjon.

— Lesz rá gondom fiam. Tehát csak tanuljon tő em: Uri tempó és semmi libamáj!

Ezalatt a csápa pizs tényleg beszéde utolsó falatig a tőpörtöt, a máját. És csendesen csak ennyit mondott:

— Gratulálok az összeházasodáshoz. Egymásra találátok. Én megiszom a spricceremet.

Szerkesztői üzenet.

K. J. urnak. Cs. Palota. Mai lapunkban már referáltunk a vasárnapi tüzoltó ünnepélyekről, ugy csak meg öszönjük szives tudositásukat de már nem használhatjuk.

Sz. S. urnak He yben Verseket sohasem özlünk, tehát versek kinálattával se foglalkozhatunk.

Eladók

a legjutányosabb árban szilva-, cseresznye-, meggy-, barack-, kőrté-, eper-, és akáccsemeték magbólvaló ültetvények és 3 évesek. Megtekinthetők a belső Jángoron a Széll György-féle földben. Értekezhetni Kinizsi-utca 2. sz. vagy helip'aczkor a szabópiacson Benkő Pálnéval.

ÉRTESÍTÉS! Tisztelettel értesítem nagybecsűlt vevőimet és a t. közönséget, hogy **szabóüzletemet Kinizsi-utca 2. szám alá:** (közvetlen az Üstökös lábába) áthelyeztem. Minden helip'aczkor a szabópiacon vagyok található. Kérem becses további támogatásukat. Tisztelettel **BENKŐ PÁLNÉ.**

Férfi szövet eladás.

Legfinomabb angol gyapjuszövetek minden elfogadható legolcsóbb árban eladók. Gr. Vay-utca 19. sz. Schwarcz Miksa táncitanító ur házában. Ugyanott egy boltihelyiség és kétszobás lakás kiadó.

Makói Uránia színház.

Október 15-én, szerdán este fél 9 órakor műsoron:

Az utolsó arany.
Dráma 3 felvonásban, Psylanderrel főszerepben.

A jó vidékiek.
Falrengetően kacagtató.

Mozi a vidéken.
Humoros.

A kis szomszédnő.
Dráma.

Üszküb.
Színes látkép, a természet után.

Tisztelettel **AZ IGAZGATÓSÁG**

IRODALOM.

Világkönyvtár. Ebben a gyűjteményben most egy olyan könyv jelent meg, melynek tárgya mindenkit a legközelebből érdekel. A nevelés nagy dolgai, örökös problémái sok gondot okoznak a szülőknek és egyre foglalkoztatják a pedagógusokat. Tnomas híres könyve: A nevelés a családban. (A szülők vétkei) mely a Világkönyvtár legújabb kötete, ugy a szülőkhez, mint a pedagógusokhoz fordul nyilt szóval, mélyreható, az életből fakadó igazságokkal. A szülők és a gyermekek, a tanítványok és a tanítók, a szülők és a tanítók egymáshoz való viszonyát tárgyalja ez a könyv. Kemény kritikája mindannak a sok hibának és tudatlanságnak, amit a gyermekkel szemben elkövetnek. Végigkíséri a gyermek nevelését a születés előtti időtől, a bölcsőtől, az iskolán keresztül a felnőtt élet küszöbéig. A szülők hazugságai, a családi fegyelem, a testi, szellemi, a vallás nevelés, az akarat nevelésének problémái egyaránt foglalkoztatják. Bátor könyv, amely nemcsak a gyermekek, hanem a szülők bűneit is föltárja. A fordítást Holló Márton nagy gonddal és hozzáértéssel végezte. A kötet 1. 90 K-ért minden könyvkereskedésben kapható.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(202)

36. fejezet.

Az első lépés.

A Városligetnek vette útját. Lassan ment, kissé előre volt görnyedve, a feje lefelé hajlott.

— Azt hittem, hogy az egész világ lángra lobbant ama pillanatban, midőn Pétsynét megláttam, susogta magában Korbay. Oltárképen nem festenek szendőbb angyal arcot, mint az ő szép és sápadt orcája. Zavaros szemeiben is a menyország gyönyöre mosolyog. A pénzen kívül soha senkit sem szerettem az életben. Szívem nyugodt és hideg maradt a legszébb, legigézőbb nő látásán is! És most forr, buzog, zajong minden csepp vérem... Szívem nyugtalanul dobog!... Ezt az asszonyt szeretni tudnám. De csakis ezt! Nem hiszem, hogy volna nő a világon, ki reám még egyszer ilyen hatást gyakorolni tudna... Ah, még csak az kellene, hogy a boszutesküvő halótrabló milliomas halálosan beleszeressen ellenségébe! Mert nekem az asszony is ellenségem! Ellenségem mindenki, ki a Pétsynével összeköttetésben van! Ah, milyen neveléses helyzet volna az?!... Haha!... Kacagni való komédia!... Csak vigye az a bolond Péty a Svábhegyre a feleségét, meggyógyítom őt is úgy, mint az anyósát! Nyomorultak!...

Az egyik fasorban leült egy lócára.

Fejét tenyerébe hajtotta és gondolkozott.

— Hiába űzöm, hiába kergetem lelki szemeim elől Pétsyné szép arcát, folyton űldöz, folytonosan itt lebeg előttem... Tekla, Tekla! Légy te segítségemre! Téged akarok szeretni és nem Pétsynét, a halálos ellenségem feleségét!

Korbay homloka forró volt, mint a tűz. Keble sebesen hullámzott, szemei lázas fényben égtek...

— Nem, nem! susogta Korbay indulatosan, bármilyen mélyen szívembe védődött is Pétsyné szende arcza, nem szabad őt szeretnem!

37. fejezet

Hervadó grófkisasszony.

Bágyadtan és kedvtelenül tért haza Korbay. Tekla grófkisasszony szelid mosolygással sietett elibe, de Korbay hidegen fogadta a meleg és szeretetteljes köszöntést.

— Mi baja van, Arthur? kérdé Tekla gyöngyöden. Szemei olyan különös fényben ragyognak, mint ha lázas volna. Beteg talán?

— Valószínűleg meghültem kedves Tekla. Mindenesetre nyugalomra van szükségem. Nem is ebédelek, lefekszem s majd estefelé beküldi hozzám a komornyikot.

— A komornyikot, sőt hájtá a grófkisasszony bánatosan. Ne is én kérdezzem meg, hogy jobban érzi-e magát? Oh, Arthur, ha tudná mennyi szenvedést okoz nekem a hidegségével, úgy másképpen bánna velem. Alig beszél hozzám, gondolatokba van elmélyedve, minden kis idejét barátainak szenteli, pedig azok előbb utóbb veszedelmbe döntik magát.

(Folyt. köv.)

Táncitanítási felhívás.

Az Érdeky tánciskolában az őszi táncanfolyam f. évi október hó 20-án kezdődik.

Ez uton értesítetnek az igen tisztelt szülők és a tánckedvelő ifjúság, hogy ezen a táncanfolyamon az eddigi táncokon kívül a legújabb táncok is, mint Boston, Twoo Steep (tustep) taníttatni fognak. A beiratások már megkezdődtek.

Vigyázat

répa- és tökvágó gépek vásárlásánál!

Pontosan megfelelő kapható

H a l á s z Á.

gépraktárában Kossuth-u. 11. (Városi mázsaház mellett.)

Világvállalat!

Csak 2 nap!

Először Európában!

Könyvt. Brothers amerikai cirkusza, a

Barnum és Bailey cirkusz

legkitűnőbb csillagaiból álló társulatával, csak 2 napig. Európa legszebb, legnagyobb cirkusza. — Makó város becses tudomására adom, hogy egész vállalatommal október 16-án különvonattal odaérkezem, 16-án és 17-én este a Dassewifty-téren

nagy diszelőadást rendezek.

Előadásokat 2 napon át fogok tartani, melyek minden eddig bemutatott mutatványokat felül fognak múlni. Pénteken 2 nagy előadás, este bucsuelőadás. — Vállalatom nem tévesztendő össze hasonló utazó cirkuszokkal. — Mutatványaim eddig még egyetlen cirkuszban sem kerültek bemutatásra. — Jegyek előre válthatók az érkezés napján délelőtt 10 órától 1. sz. kocsinál.

Először Európában!

Bővebbet a falragaszok!

Világvállalat!

Aláírási felhívás.

Hivatkozással a magyar királyi pénzügyminiszter ur Ó Excellenciája prospetusára

150.000,000 n. b. márka névértékű 1913. évi magyar királyi adómentes 4 $\frac{1}{2}$ %-os állami pénztárjegy

ezenel nyilvános aláírással bocsátatik. Az aláírás

1913. október 16-án, csütörtökön

az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban, az illető helyek által közzéteendő feltételek mellett történik és pedig:

Budapesten: a magyar királyi központi állampénztárnál, a Magyar Általános Hitelbanknál, a M. kir. postatakarékpénztárnál, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Banknál;

a magyar szent korona országainak területén:

a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank, a Wiener Bank Verein és az Anglo-Oesterreichische Bank című intézetek összes fiókjainál.

A magyarországi aláírási helyeken eszközözlendő aláírásokra nézve a következő feltételek állapíthatnak meg:

1. Az aláírási ár 95 \cdot 60 $\frac{0}{100}$ -ot

tesz, hozzáadva az 1913. évi október hó 1-től az átvétel napjáig járó 4 $\frac{1}{2}$ %-os folyó szelvénykamatozatot és a félnek szabad választására bízatik, hogy a fizetést, a németországi devizának az átvételt megelőző napon Bécsben jegyzett pénzfolyamán, koronában teljesíthesse.

2. Az aláírás bejelentési iverkkel történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.

3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5% a biztosítékképpen leteendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam

szerint számítható értékpapiroknak, melyeket az illető aláírási hely e fogadhatóknak tart.

4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapíttatik s arról az aláírók értesítetnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszavadi. 1914. április 15-ig terjedő zárolási kötelezettséggel történő jegyzések különös figyelembe fognak részesülni.

5. Az aláírók a részükre átengedett szabad és zárolt állami pénztárjegyek ellenértékét f. évi október hó 25-től kezdve bármikor teljesen befizethetik, tartoznak azonban:

10,000 márkán aluli átengedett összegeknél: a teljes ellenértéket f. évi október 31-ig, 10,000 márka és azonfelüli átengedett összegeknél: az ellenérték 30% át legkésőbb f. évi október hó 31-ig, az ellenérték 30% át legkésőbb f. évi november hó 25-ig, az ellenérték 40% át legkésőbb f. évi december hó 27-ig befizetni. A teljes átvétel, illetve befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

6. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

7. Az átvétel ugyanazon helyen eszközözlendő, ahol az aláírás történt. Budapest, 1913. október havában.

Magyar Általános Hitelbank. M. kir. postatakarékpénztár. Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank. Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank.

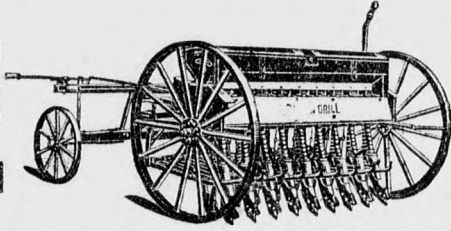
ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.
Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

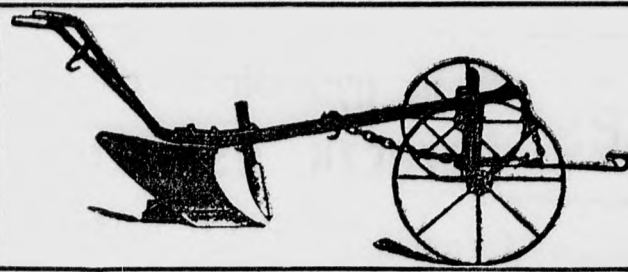
FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy **gazdasági gépraktáramat** a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bächer-féle tüköracél-kormánygal ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bárminő nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőutánzatú vaspálcás boronákat, mely kitűnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecskavágó, repavágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichár-féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba vetnek és sorba frágványznak utólérhetetlen időkeletességükkel fogva igen nagy keresletnek örvendnek. Továbbá nagy újság a már kipróbált Johnston-féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jóállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt meg- Számos javított és használt velőgép olcsón kapható. forrasztani.

A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:
LIPTÁK BELA

Telefonszám 126.

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ,
Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

Valódi tüköracél
ekék főraktára:
Glück Samu
cégnél MAKÓN.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Böhm ház.)

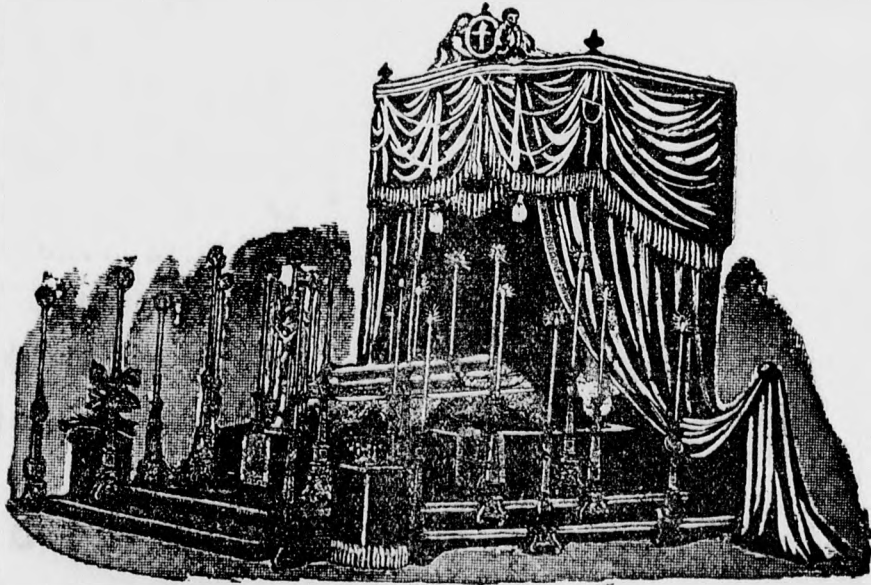
Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról o o o meggyőződést szerezzen. o o o

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítem a vásárló közönséget, hogy a Tamás Mihály urtól átvett árukat teljesen kiárusítottam és helyette a legszebb és legdivatásabb árukat szereztem be, amelyek a legkényesebb ízléseket is kielégítik. Már megérkeztek a legújabb bel- és külföldi kosztüm- és pongyolakelmék, valódi lion ruha és bluzselymek, eredeti creasz és rumburgi vásznak, szépségi terítékek, schiffonok és vásznakat csakis a legelsőbbrendű gyártmányokat tartom. Állandóan nagy választék paplan, ágyterítők, posztó- és csipkefüggönyök, valamint nyírott és spárgaszőnyegek és a felsoroltakon kívül még nagyon sok újdonság érkezett, melyet a legolcsóbban bocsájtok a t. vevőközönség rendelkezésére. Szíves látogatásukat kérve, vagyok teljes tisztelettel Tamás Mihály utóda

VERMES MIKSA, (lud-piac).

Lelkiismeretes kiszolgálás! Szolid szabott árak!

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke
disztemetést rendező intézete
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatókegyelettelteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholonnan bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. áron bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. cég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

CZIGÁNYPRIMÁS

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sírni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner „HANGSZER-KIRÁLY-nál“ kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

Csere ingyen! — Kérjen nagy **Dvós!** Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra fényképes árjegyzéket

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógyezélyokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktára.

ZIETLER RUDOLF ÉS TSAI GÖZ-MALOM ES JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindénki csak

MŰJEGET

melyet kristálytisza ártézi vízből készítettünk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

Kiadó hagymaföld

olcsó áron és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyő érnek olcsóbb áron. **Joó Sándorral** Szunyog-utca. Értekezni lehet 42. ujszám a.

ÉRTESÍTÉS. Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

NAPONTA

friss must kapható

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉGNÉL.

Őszi és téli divat ujdonságok!

Női és leányka kosztümök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüster alsók, leány és női fehérműk minden igényt kielégítő választékban raktárra érkeztek.

Eredeti párisi női kalapok.

Alakításokat jutányosan vállalunk.

Gyászcikkekben óriási választék!

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában MAKÓN, Főtér Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

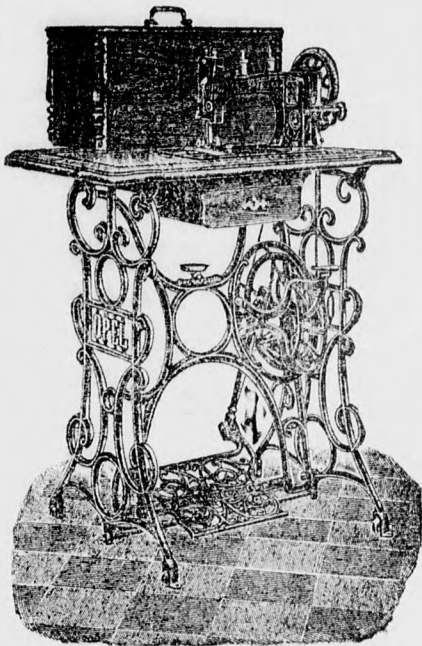
!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

27 hold

prima föld Makóhoz 14 kilométerre az Irén majorban hagyományos esőfogófogóanyagának is hasznosbérbe kiadó. Értekezni lehet Tamás Mihály kereskedőnél.

28 hold

elsőrendű külön szántóföld a zombori határban örök áron kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban.

A legjobb hírnevű Helical Premier és Alfa Kerékpárok, Hegyi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpáralkatrészek, Central Bobbin karikahajós és csolnakos varrógépek és mindennemű varrógép részek.

Legújabb mosó, fecsaró és mángorló gépek, Gramophonok és a legújabb columbia lemezek, mindenféle rugók és hangverseny tűk legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Egy 12 lóerős benzinmotor lokomobil, mely fűrész, takarmány kamara és 6-os eséplő hajtására legalkalmasabb. Egy 6-os jó eséplő, Egy eredeti herecséplőgép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Makó kisembereihez!

516 hold elsőrendű fekete homokföld 5--10 holdas parcellákban 20 évre bérbe adandó,

olyformán, hogy ezen a területen konyhakertészet rendeztetik be. A konyhakertészet, mely ezen a területen fog műveltetni, igen könnyű és előnyös lesz, mert a vállalkozók minden néven nevezendő támogatásban részesülnek és pedig:

Ingyen lakásban, a telepen ártézi kut furatik és annak vize csatornában vezetődik szét, ingyen palántákat adnak, gazdasági kis vasutat létesítenek. Az egész területet gőzekével felszántva bocsátják a bérlő közönség rendelkezésére. S ami a legfontosabb, az összes termelvények gyorsan értékesíttetnek.

Holdankénti bérletár 120 kor. Jelentkezni lehet a **Makói Független Ujság** kiadóhivatalában

Ha kellő számu jelentkező lesz, úgy a jelentkezők közül hárman elmehetnek megnézni a birtokot a tulajdonos költségére.

Gummi övszerek

a legbiztosabb vegyészta francis, angol és amerikai gyártmányu különlegességek

Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 korona. 12 drb finom minta, nagy 2-40 korona. 12 drb legf. vékony és nyulékony minden drb saját védj. ellátva 5-6 kor. NEVERRIP eredeti védjeggyel 12 drb 6 korona.

„OLLA” különlegességek urak részére. (Condome) Roulé nak is nevezik. Prima minőség tucatja 4 kor. Extrafinom minőség tucatja 6 kor. Superfinom minőség tucatja 8 korona.

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban 12 drb 4 K, 25 drb 8 K. SERVÓTÓ angol acélrugóval, drbja 4, 6 és 10 korona. SUSPENSOR (heretartó) drbja 50 fill., 1 kor., 1 kor. 60 fill. és 2 kor. DIANAÖV (navibaj e-len) 6 drb net-tel, drbja 5 és 7 korona. IRRIGATOR teljesen felszerelve 3 kor. 60 fill., 4 és 5 kor. UTERUS SPRAY női különlegesség 10 korona. Persanium octusiv (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ, FÖTÉR.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindennemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb ujdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szem előtt tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomásu dolog, hogy a **legszébb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal”** disztemetkezési vállalata

MAKO, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebbi eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temeléseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebb pompadiszosztáiyig utólérhetetlen díszrel és olcsó árakon. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u 16. SZ. egyszerű levelezőlapra azonnali válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Használt szekerek, vetőgépek, aratógépek, kukoricaszár aratógépek, gyűrűs henger, tárcsás borona ekék, morzsolók' porhanyítók, mérleg e hó 19-én délelőtt fél 11 órakor a főtéren a Naschitz ház udvarában a legtöbbet ígérőnek önkéntes árverésen el fog adatni.

Már megérkezett

műtárgya félek

kaphatók 16 és 18 százalékos

Diós Imréné

Vásárhelyi-utca 15. sz. alatt.

ÉRTESÍTÉS. Ezton értesitem a tisztelt hölgyközönséget, hogy feleségem Bécsből hazaérkezett, ahol francia ruhák szabását és készítési módját tanulmányozta, miáltal abba a kellemes helyzetbe vagyok, hogy úgy az angol, mint a francia ruhákat a legújabb divat szerint felelősség mellett a következő olcsó áron készíthetek: Kosztümket 15 koronától. Utcai ruhákat 8 koronától. Menyasszonyi ruhákat 12 koronától. Aljakat 4 koronától. Bluzokat 2 koronától. **Tessék próbarendelést tenni!** Szíves pártfogást kér **Katona,** nőiszabó (Stenczy-ház, a városházával szemben). Varró- és tanuló lányok felvételnek.

Eladó ház. A Lutheránus-utca 55. ujszámu teljesen ujonnan renovált házam szabadkézből eladó. Tudakozódni lehet Gera Istvánnal a helyszínen.

OLLA gumi saját eljárás szerint készítve és törvényileg védve van. O. K. I. K. 25.420 és 35.789.

"OLLA" bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI-különlegesség** Teljes jótélmény. Mindenütt kapható. Ajánljuk ingyen. OLLA gumi gyárát: Wien II. Praterstrasse 57

Kapható Brenner Zsoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszerárakban és Foppar Gyula drogeriárállamban.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szepítő, májfolt, arc- és kézörösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjítő szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjítő 1 kor. Ezen piperezerek több kiállításon érmekekkel lettek kitüntetve.

Gudlin Mátyás
épület és műlakatos
Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takaréktűzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréktűzhelyeket, ugyszintén kéménytoldót, üstkatlant, dobkát, hat minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készít.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET, LAPKIADÓ VÁLLALAT

a legszebb nyomtatványok legolcsóbb beszerzési forrása!!!!

TELEFON
124.

TELEFON
124.

MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7. SZ. (Kossuth szoborral szemben.)